

Místo, které důvěrně znáte, nevybombardujete

ROZHOVOR S HERCEM A CESTOVATELEM MICHAЕLEM PALINEM

Je považován za jednoho z nejvýznamnějších autorů a moderátorů televizních cestopisných seriálů. Pořady, natočené exkluzivně pro BBC, ho zavedly na cestu kolem světa, na Saharu nebo do Himálaje. Brit Michael Palin, člen legendární kabaretní skupiny Monty Pythonův Létaující cirkus, byl hostem 40. ročníku festivalu Tourfilm v Karlových Varech.

IN Co je pro vás na vašich cestách nejdůležitější: krajina, historie nebo lidé?

Nejdůležitější jsou lidé. I když totiž uděláte spoustu nádherných fotek úžasných scénérií, tak jsou to právě lidé, s nimiž hovoříte, kdo tato místa oživuje. Necháváme je vyprávět nebo i mlčet, protože i to může být někdy stejně cenné. Mluvíme s lidmi nejraději v jejich přirozeném prostředí: chodíme s nimi po polích, zastavíme se v loděnici a natáčíme je při práci.

IN Cestujete-li soukromě, sbíráte předem také co nejvíce informací o dané zemi, nebo jedete „naslepo“ a necháte se překvapovat objevovanými místy?

Jsem z generace, která věří v knihy a fakta. Potřebuji informace o historii a obyvatelích, ale vyhýbám se průvodcům a knihám ostatních cestovatelů, abych při vytváření vlastních názorů nepřebíral cizí pohled. Vždycky tedy jedu připravený. Ve velkých městech jako Praha, Bukurešť nebo Istanbul ale průvodce používám, abych byl schopný rozlišit podstatné od banálního.

IN Turista-Západoevropan někdy působí v chudých zemích jako cizinec, který nafotí místní jako jakési „suvénýry“ a zase zmizí. Nenarážíte někdy na nepřátelství těchto lidí a nechutí vystupovat před kamerou?

Někdy ano, mám ale zkušenost, že lidé jsou nakonec rádi, když mohou ukázat, jak žijí a jaká je jejich země, na kterou jsou obvykle velmi hrdí. Snažím se také,

aby se cítili uvolněně a aby rozhovor působil co nejpřirozeněji. Například v Surinamu jsem se setkal s jedním mužem, mluvili jsme o každodenním životě, o dětech, o tradicích. Ačkoliv jsme si úplně dobře nerozuměli, bylo to lepší, než kdyby byl mezi námi nějaký prostředník. Když jsme začali točit náš první dokument, Cesta kolem světa za 80 dní, dělali jsme rozhovory s politiky, ale ustoupili jsme od toho. Bylo to strašně strojené a bez náboje.

IN Jak vybíráte oblasti, o nichž později točíte reportáž?

Většinou kontaktujeme přímo někoho v dané zemi, nejlepší

jsou dokumentaristé nebo novináři, kteří nám pomáhají vybrat zajímavá a méně známá místa. Vždy se snažíme točit o lokalitách, kde nejsou davy turistů, střídáme také vesnice a města a zároveň výpovědi mužů a žen, jejichž způsob života a úhel pohledu na něj se často liší.

IN Nemáte někdy chuť si některé unikátní místo nechat jen „pro sebe“, nedělit se o něj s diváky nebo čtenáři? Třeba proto, aby tam brzy nevyrostl hotelový komplex?

Ne, když přijedeme na výjimečné místo, máme snahu je nafilmovat, prostě proto, že je to

úžasný kout Země. Když někde jedu já, proč by neměli i ostatní? Ale samozřejmě se nevyhnu myšlenkám, co té které oblasti přinesu do budoucna. Věřím ale, že čím více kontaktů je mezi lidmi, čím více toho víme o odlišných kulturách, tím je svět lepší a bezpečnější. Místo, jež znáte a s jehož obyvateli vás něco spojuje, nevybombardujete. Do spousty končin se turisté těžko dostanou, ale i kdyby tam pronikli, bude to katastrofa? Pomůžeme to místní ekonomice, lidé si lépe vydělají... Ano, romanticky si říkám, že je lepší pracovat na poli než jako číšník v restauraci, ale chtějí to sami tito lidé?

IN Na BBC právě běží vaše poslední série dokumentů Nová Evropa. Navštívil jste mimo jiné střední Evropu, Pobaltí, Balkán. Změnil se nějak váš pohled na tuto oblast?

Vnímám jsem radost lidí z možností, které po pádu komunismu mají. Na druhou stranu hlavně staří lidé, zvyklí na jistoty minulého režimu, nejsou připraveni na dobu, jež přeje silným. V porovnání s 80. léty, kdy jsem byl ve východní Evropě, jsou ale dnes lidé mnohem přátelštější a už zdaleka ne tolik podezíraví. Reportáže z téhle cesty snad rozbijí zažitou představu Angličanů o východní Evropě jakožto šedé a nezajímavé oblasti s lidmi ve frontách před obchody. Nádherná místa jako písečné duny na poloostrově Kurská kosa v Litvě, Karpaty nebo Bosna a Hercegovina to vyvracejí. ■

TEREZA HROMÁDKOVÁ,
TOMÁŠ WEHLE

FOTO: JAVI ŠILPOCH